

posebnog dijela stručnog ispita za radnike koji rade na poslovima premjera i katastra zemljišta u organima uprave, upravnim organizacijama i organizacijama udruženog rada osnovanim za vršenje geodetskih poslova /"Službeni list SR BiH", broj 19/79/, a Republički sekretarijat za pravosuđe i organizaciju uprave Pravilnik o programu stručnog ispita za radnike u organima uprave /"Službeni list SR BiH", broj 10/77/, koji se odnosi na opšti dio, a primjenjuje se prema odredbama Zakona o premjeru i katastru zemljišta i na sve radnike geodetske struke.

Prijave za polaganje stručnih ispita podnose se putem organa odnosno organizacije u kojoj kandidat radi, a uz prijavu prilaže se opis poslova na kojima je kandidat radio u toku pripravničkog staža i ovjeren prepis diplome o završenoj školskoj spremi. Prijave se dostavljaju Ispitnoj komisiji pri Republičkoj geodetskoj upravi u Sarajevu.

SLUŽBENI LIST SR BIH BROJ 19, 25. JUNA 1979. GODINE

REPUBLIČKA GEODETSKA UPRAVA

Na osnovu člana 91. stav 3. Zakona o premjeru i katastru zemljišta /"Službeni list SR BiH", broj 14/78/ i člana 9. Uredbe o pripravničkom stažu i stručnim ispitima radnika u organima uprave /"Službeni list SR BiH", br. 4/69, 33/70 i 34/70/ direktor Republičke geodetske uprave, donosi

PROGRAM

POSEBNOG DIJELA STRUČNOG ISPITA ZA RADNIKE
KOJI RADE NA POSLOVIMA PREMJERA I KATASTRA ZEM-
LJIŠTA U ORGANIMA UPRAVE, UPRAVNIM ORGANIZACIJA-
MA I ORGANIZACIJAMA UDRUŽENOG RADA OSNOVANIM
ZA VRŠENJE GEODETSKIH POSLOVA

Član 1.

Ovim programom utvrđuje se posebni dio stručnog ispita za pripravnike i radnike sa visokom, višom i srednjom školskom spremom koji rade na poslovima premjera, izrade i održavanja katastra zemljišta u organima uprave, upravnim organizacijama i organizacijama udruženog rada osnovanim za vršenje geodetskih poslova.

Član 2.

Posebni dio stručnog ispita obuhvata:

1. Osnovne geodetske radove;
2. Premjer zemljišta;
3. Katastar zemljišta, katastar komunalnih uređaja i agrarne operacije;
4. Geodezija u inženjerstvu;
5. Pedologija i izrada pedoloških karata;
6. Osnovi poljoprivrednih kultura, i
7. Katastarsko klasiranje i bonitiranje zemljišta.

Član 3.

Radnici sa srednjom školskom spremom geodetske struke polažu predmete iz tač. 2, 3. i 4. prethodnog člana.

Radnici sa višom i visokom školskom spremom geodetske struke polažu predmete iz tač. 1, 2, 3. i 4. prethodnog člana.

Radnici sa visokom školskom spremom poljoprivredne struke koji rade na poslovima katastarskog klasiranja i bonitiranja zemljišta polažu predmete iz tač. 3, 5, 6. i 7. prethodnog člana.

Radnici sa srednjom školskom spremom koji rade na poslovima održavanja katastra zemljišta /katastarski referenti/ polažu predmet iz tačke 3. prethodnog člana.

Član 4.

Gradivo i literatura za predmete iz člana 2. ovog pravilnika po kome se polaže ispit su:

1. Osnovni geodetski radovi

a/ Radnici sa višom školskom spremom geodetske struke polažu ispit po slijedećem gradivu:

- Trigonometrijska mreža: određivanje trigonometrijskih tačaka metodom presijecanja, određivanje elemenata za redukciju ekscentrično opaženih pravaca, girusna metoda mjerenja uglova, metode određivanja visinskih razlika u trigonometrijskoj mreži;

- geodetska osnova kod aerofotogrametrijske metode snimanja, otkrivanje i fotosignalisanje datih tačaka geodetske osnove, raspored tačaka na snimku, rješavanje stereo parova, stabilizacija veznih tačaka, određivanje veznih tačaka /presjecanjem, polarnom metodom, poligonim vlakom, aerotriangulacijom/;

- nivelman: princip razvijanja i podjele na redove, stabilizacija repera, gradska nivelmanska mreža, projektovanje gradske nivelmanske mreže, metoda nivelanja, ispitivanje nivelira i nivelmanskih letava, greške koje utiču na tačnost nivelanja;

- poligona mreža: podjela, princip i pravila za razvijanje, projekat mreže, rekognosciranje i stabilizacija poligonih tačaka, mjerenje dužina, mjerenje uglova, određivanje visinskih razlika u poligonij mreži, greške uglovnih i linearnih mjerenja u poligonij mreži, računanje koordinata poligonih tačaka.

b/ Radnici sa visokom školskom spremom geodetske struke pored gradiva pod a/ polažu i slijedeće gradivo:

- triangulacija: definicija, podjela trigonometrijske mreže u redove, osnovni zahtjevi pri određivanju trigonometrijskih tačaka presjecanjem, izrada projekta trigonometrijske mreže, metode mjerenja horizontalnih uglova, izvori grešaka pri uglovnim mjerenjima, uglovna mjerenja visoke tačnosti, analiza rezultata mjerenja;

- gradska trigonometrijska mreža: svrha, princip razvijanja, uključivanje u državni koordinatni sistem, projektovanje i rekognosciranje stabilizacija i signalisanje tačaka, mjerenje uglova i ocjena tačnosti izvršenih mjerenja, računanje i izravnje koordinata gradske trigonometrijske mreže;

- poligonometrijska mreža: svrha, osnovni principi razvijanja gradske poligonometrijske mreže, projekat mreže, obilježavanje i signalisanje poligonometrijskih tačaka, mjerenje uglova, mjerenje dužina, instrumenti i pribor za mjerenje dužina i uglova u poligonometrijskoj mreži, računanje koordinata tačaka i ocjena tačnosti, gradske poligonometrijske mreže;

- nivelman visoke tačnosti: osnovne karakteristike, normalni reperi, fundamentalni reperi i njihov značaj, izrada projekta nivelmanske mreže, stabilizacija repera i fundamentalnih repera, metoda nivelanja, instrumenti i pribor za nivelanje, ispitivanje i rektifikacija nivelira i letava, specijalni slučajevi nivelanja, osnovni izvori grešaka pri nivelanju, izravnje i ocjena tačnosti nivelmanskih mreža.

Literatura za predmet Osnovni geodetski radovi : Pravilnik za državni premjer I deo - triangulacija, Pravilnik za državni premjer II A deo - osnovni radovi na gradskom premjeru, Pravilnik za državni premjer II

deo, Uputstvo za fotogrametrijske radove na državnom premjeru I i II deo /Savezna geodetska uprava 1961. i 1964.godine/. Uputstvo o načinu određivanja veznih tačaka /RGU SR BiH, Sarajevo 1974.godine/, udžbenici i druga stručna literatura iz ove oblasti.

2. Premjer zemljišta

a/ Radnici sa srednjom školskom spremom geodetske struke polažu ispit po slijedećem gradivu:

- Osnovni pojmovi o triangulaciji, nivelmanu i veznim tačkama;
- svrha premjera, osnova detaljnog premjera, razredi zemljišta, razmjere karata i planova i ekvidistancija izohipsa;
- poligona mreža: podjela, opšti principi i pravila za razvijanje, projekat, rekognosciranje i stabilizacija poligonih tačaka, mjerenje dužina poligonih strana, određivanje dužina poligonih strana indirektnim putem, mjerenje horizontalnih uglova, indirektno određivanje veznih i prelomnih uglova u poligonoj mreži, određivanje visinskih razlika u poligonoj mreži, računanje koordinata i visina poligonih tačaka, instrumenti i pribor za mjerenje uglova i dužina u poligonoj mreži;
- linijska mreža: svrha i princip razvijanja, odmjeranje linijskih tačaka, računanje koordinata linijskih tačaka;
- razgraničavanje katastarskih opština: komisije za razgraničenje katastarskih opština, vrste biljega za razgraničenje, numerisanje graničnih tačaka /biljega/, zapisnik o razgraničenju, rješavanje sporova oko granica katastarskih opština, spisak kuća, abecedni spisak posjednika;
- razgraničenje posjeda i obilježavanje graničnih tačaka: omedjavanje posjeda trajnim biljegama, priprema terena za snimanje, definicija parcela i pojedinih kultura;
- snimanje detalja ortogonalnom metodom: pribor za snimanje, mjerenje apscisa i ordinata, dozvoljena dužina ordinate, kontrolna mjerenja;
- snimanje detalja polarnom metodom: instrumenti za snimanje, princip rada, dozvoljena dužina vizura, kontrolna mjerenja;
- snimanje reljefa zemljišta: tahimetrijom, nivelotahimetrijom i detaljnim nivelmanom;
- snimanje zemljišta aerofotogrametrijskom metodom: plan leta, fotomaterijal, kamere za snimanje, pripreme terena za avionsko snimanje, fotosignalisanje, foto skice, kontakt kopije, dijapozitivi;
- dešifrovanje i iscartavanje na fotoskicama: ispisivanje indikacija, dešifrovanje posjeda, objekata, kultura, topografisanje na foto skicama, mjerenja pri dešifrovanju;

- izrada planova: razmjere planova, podjela na trigonometrijske sekcije i listove detalja, kartiranje i iscrtavanje na listovima detalja, radni list /pasoš/, upoređivanje i preuzimanje granica katastarskih opština kartiranih u istoj ili različitoj razmjeri, parcelisanje, računanje površina grafičkih kvadrata, grupa i parcela, sprave za računanje površina, topografski i kartografski ključ;

- reprodukcija planova i karata: terenski original, izdavački original i radni original, visoka, duboka i ofset štampa, primjena fotografije, plavi otisci;

- način arhiviranja i korišćenja podataka premjera i katastra zemljišta;

b/ Radnici sa višom i visokom školskom spremom geodetske struke pored gradiva pod a/ polažu i slijedeće gradivo:

- fotogrametrijska metoda snimanja /aero snimanje, razmjera snimanja, plan leta, aerofotokamera, foto materijal, laboratorijska obrada snimaka/, redresiranje /priprema, orijentacija, kontrole/, restitucija /priprema, unutrašnja, relativna i apsolutna orijentacija, restitucija visinske i horizontalne predstave, kontrole, veze detalja/.

Literatura za predmet Premjer zemljišta: Pravilnik za državni premjer I deo - triangulacija, Pravilnik za državni premjer II i III deo, Uputstvo za fotogrametrijske radove na državnom premjeru I i II deo, Pravilnik o tehničkim propisima za izradu originala planova i odredjivanju površina parcela pri premjeru zemljišta, Topografski ključ za razmjere planova 1:500, 1:1000, 1:2000 i 1:2500.

3. Katastar zemljišta, katastar komunalnih uređaja i agrarne operacije

Radnici sa srednjom, višom i visokom školskom spremom geodetske struke polažu ispit po slijedećem gradivu:

a/ K a t a s t a r z e m l j i š t a

Katastarske teritorijalne jedinice /katastarska opština, katastarski srez/, osnova za izradu katastra zemljišta, katastarska parcela, katastarske kulture i klase zemljišta, izrada popisnih lista, katastarsko klasiranje zemljišta, izlaganje na javni uvid podataka premjera i katastarskog klasiranja zemljišta /svrha izlaganja, postupak izlaganja, prava korisnika u

odnosu na izložene podatke, nadležnost i postupak rješavanja podnijetih prigovora i žalbi, provođenje promjena poslije izvršenog izlaganja/, izrada katastarskog operata, osnova za izradu katastarskog operata, podaci koje sadrži katastarski operat, načini izrade /na klasičan način i putem elektronskih računara/, sastavni dijelovi katastarskog operata;

- održavanje katastarskog operata: svrha i načini održavanja /na klasičan način i putem elektronskih računara/, prijavljivanje nastalih promjena na zemljištu, metode i tačnost snimanja promjena na zemljištu, provođenje promjena na radnim originalima i u katastarskom operatu, dokumentacija na osnovu koje se provode promjene u katastarskom operatu.

b/ K a t a s t a r k o m u n a l n i h u r e d j a j a

Svrha izrade katastra komunalnih uredjaja, sadržaj katastra komunalnih uredjaja, elaborat katastra komunalnih uredjaja, prikupljanje i preuzimanje podataka postojećih komunalnih uredjaja, razmjere i materijali za geodetske planove komunalnih uredjaja, otkrivanje i obilježavanje, snimanje, kartiranje i iscrtavanje sadržaja katastra komunalnih uredjaja, izrada elaborata katastra komunalnih uredjaja, izrada za komunalne uredjaje, održavanje katastra komunalnih uredjaja.

c/ A g r a r n e o p e r a c i j e

- agrarna reforma i kolonizacija:

- eksproprijacija: predmet i vrste eksproprijacije, svrha eksproprijacije, postupak, geodetski poslovi u postupku eksproprijacije;

- arondacija: svrha arondacije, uslovi za provođenje arondacije, geodetski radovi u postupku arondacije;

- komasacija: cilj komasacije, uslovi za pokretanje postupka komasacije, predmet komasacije, stranke u komasacionom postupku, komasaciona komisija, faze radova u postupku komasacija;

- uzurpacije: nastanak uzurpacija, utvrđivanje uzurpiranog zemljišta, zaštita od uzurpacija zemljišta u društvenoj svojini, priznavanje prava svojine na uzurpiranom zemljištu, postupak rješavanja uzurpacija, geodetski radovi u postupku rješavanja uzurpacija.

Radnici sa visokom školskom spremom koji rade na poslovima katastarskog klasiranja i bonitiranja zemljišta polažu ispit po slijedećem gradivu:

- osnovni pojmovi o premjeru: svrha premjera, osnova detaljnog premjera, objekat detaljnog premjera, razmjere karata i planova, listovi detalja, skice detalja, foto skice, snimanje i dešifrovanje detalja;

- katastar zemljišta: katastarska opština, katastarski srez, osnova za izradu katastra zemljišta, katastarska parcela, numerisanje parcela, popisni list, izlaganje na javni uvid podataka premjera i katastarskog klasiranja zemljišta, prava korisnika u odnosu na izložene podatke, nadležnost rješavanja podnijetih prigovora i žalbi na podatke premjera i katastarskog klasiranja zemljišta, promjene na zemljištu koje su predmet provođenja u planovima i katastarskom operatu;

- agrarne operacije i komasacija zemljišta.

Radnici sa srednjom školskom spremom koji rade na poslovima održavanja katastra zemljišta/katastarski referenti/ polažu ispit po slijedećem gradivu:

- osnovni pojmovi o premjeru i katastru zemljišta: svrha premjera i katastra zemljišta, katastarska opština, katastarski srez, katastarska parcela, numerisanje parcela, kulture i klase zemljišta, izlaganje na javni uvid podataka premjera i katastarskog klasiranja zemljišta, osnova za izradu katastarskog operata, načini izrade katastarskog operata, vrste katastarskog operata, dijelovi katastarskog operata;

- održavanje katastarskog operata: prijavljivanje nastalih promjena na zemljištu, spisak prijava, prijavni list, spisak promjena, provođenje promjena u katastarskom operatu, dokumentacija na osnovu koje se provode promjene u katastarskom operatu, katastarski prihod, ljestvica katastarskog prihoda, računanje katastarskog prihoda u katastarskom operatu.

Literatura za predmet katastar zemljišta, katastar komunalnih uredjaja i agrarne operacije: Zakona o premjeru i katastru zemljišta /"Službeni list SRBiH", broj 14/78/, Zakon o katastru komunalnih uredjaja /"Službeni list SRBiH", broj 21/78/, Zakon o utvrđivanju katastarskog prihoda /"Službeni list SRBiH", broj 1/78/, Zakon o naknadama za korišćenje podataka i vršenje usluga u oblasti premjera i katastra zemljišta /"Službeni list SRBiH", broj 21/77/, Zakon o šumama /"Službeni list SRBiH", broj 11/78/ - član 67 do 70./, Zakon o agrarnoj reformi i kolonizaciji /"Službeni list NRBiH", broj 2/46, 18/46, 29/47, 37/49 i 41/67/, Zakon o eksproprijaciji /"Službeni list SRBiH", broj 19/77/, Zakon o arondaciji /"Službeni list SRBiH", broj 6/78/, Zakon o komasaciji /"Službeni list SRBiH", broj 14/74/, Zakon o uzurpacijama /"Službeni list SRBiH", broj 6/78/, Pravilnik o

izlaganju na javni uvid podataka premjera i katastarskog klasiranja zemljišta /"Službeni list SRBiH", broj 15/79/, Pravilnik o katastarskom klasiranju i bonitiranju zemljišta /"Službeni list SFRJ", broj 37/69/, Pravilnik o izradi i održavanju katastarskog operata /"Službeni list SFRJ", broj 11/70/, Pravilnik za državni premjer III deo, Uputstvo o načinu rada na listu plana čije su dimenzije promjenjene /"Službeni list SFRJ", broj 9/70/ i Pravilnik o davanju na uvid odredjenih podataka premjera i o načinu i postupku njihovog korišćenja /"Službeni list SFRJ", broj 28/68/.

4. Geodezija u inženjerstvu

a/ Radnici sa srednjom školskom spremom geodetske struke polažu ispit po slijedećem gradivu:

- zadatak geodezije u inženjerstvu: tačnost grafičkog projektovanja, deformacija dužina i direkcionih uglova /nagiba/ na planu, grafičko određivanje koordinata tačaka projekta, načini prenošenja projekta u prirodu, tačnost obilježavanja i uticaj uzdužne i poprečne greške kod obilježavanja, prenos linija i uglova na teren, obilježavanje pravca /svi slučajevi kada se krajnje tačke dogledaju i ne dogledaju/, obilježavanje krivih /krug/, prenos projektovanih visina i nagnutih linija na teren, prenos projektovanih visina u temeljne jame i na visoke građevine, računanje kubature zemljanih masa pomoću visinskih razlika i profila, regulacioni plan, obilježavanje osovina regulacione osnove, priprema projekta regulacije za prenos na teren i skice obilježavanja, prenos projekta regulacije na teren, izvodjenje regulacione i nivelacione linije, obilježavanje industrijskih građevina, objekata, vodova i kanalizacije, snimanje poprečnih profila kod željeznica, puteva i rijeka, geodetski radovi u rudarstvu, geodetski radovi u hidrotehnici, trasiranje mreže dalekovoda, puteva i željeznica.

b/ Radnici sa višom i visokom školskom spremom geodetske struke pored gradiva navedenog pod a/ polažu i slijedeće gradivo:

- prenos projektovanih površina, obilježavanje tunela i podzemnih željeznica, osovina mostova, određivanje odstojanja između osovinskih tačaka kod mostova, metode detaljnog obilježavanja objekata, koordinatna metoda, polarna i metoda presjecanja i geodetske mreže za obilježavanje objekata.

Literatura za predmet Geodezija u inženjerstvu: udžbenici i druga stručna literatura iz ove oblasti.

5. Pedologija i izrada pedoloških karata

Uticaj pedogenetskih faktora /matični supstrat, biosfera, klima i reljef/ na stvaranje zemljišta, sastav zemljišta, porijeklo mineralnog dijela zemljišta, eruptivne, sedimentne i metamorfne stijene, raspadanje stijena i minerala, organska materija u zemljištu /humus živa organska materija i eluvijacija i iluvijacija/, fizička, hemijska i biološka svojstva zemljišta, vodni i vazdušni režim, kretanje vode u zemljištu i premještanje mineralnih materija, klasifikacija tipova zemljišta, glavni tipovi zemljišta u Jugoslaviji i njihova agrikulturna vrijednost, plodnost zemljišta i vrsta plodnosti, erozija zemljišta, terenska i laboratorijska ispitivanja zemljišta, pedološki profili /opis i uzimanje uzoraka/, terensko određivanje PX, karbonata, humusa i fizičkih osobina zemljišta;

- pedološke karte: izrada, primjena i značaj.

Literatura: stručna literatura iz ove oblasti.

6. Osnovi poljoprivrednih kultura

- osnovi ratarstva: klima, pojam i elementi klime, /svjetlost, toplota, vlaga i vazduh/, uslov za uzgoj kulturnih biljaka, značaj korišćenja meteoroloških podataka za poljoprivrednu proizvodnju, kulturne biljke i zemljište, plodored /odmor zemljišta/, obrada zemljišta, osnovna načela sjetve /količina sjemena, združivanje usjeva/, osnovne melioracije zemljišta, dubrenja/;

- osnovi vočarstva i vinogradarstva: uslovi uspijevanja pojedinih vrsta i sorti voća i vinove loze, uticaj pojedinih klimatskih i pedoloških faktora kao i značaj položaja i ekspozicije na njihovo uspješno gajenje, njega voćnjaka i vinograda, način iskorišćavanja zemljišta u voćnjaku, usroci nerodnosti, dubrenje i navodnjavanje;

- livade i pašnjaci: prirodni značaj i vrste livada i pašnjaka, iskorišćavanje pašnjaka i livada i mjere popravljanja prirodnih livada i pašnjaka;

- osnovi šumarstva: značaj šumarstva, uslovi uspijevanja, uticaj klime i zemljišta, glavne vrste drveća naših listopadnih i četinarskih šuma, šumske sastojine lugova, brda i planina, prirodno i vještačko obnavljanje šuma, način uzgoja, i sječa šuma, osobine apsolutno šumskog i relativno šumskog zemljišta, utvrđivanje prirasta šuma i zamjene vrste drveća u šumskoj raslojini, značaj šuma za čovjekovu sredinu.

Literatura: Stručna literatura iz ove oblasti.

7. Katastarsko klasiranje i bonitiranje zemljišta

- katastarsko klasiranje zemljišta: pojam i značaj klasiranja, procjenbene jedinice i pojam jedinstvenih mjerila, utvrđivanje i označavanje kultura i neplodnih zemljišta, osnova katastarskog klasiranja, odabiranje i određivanje uglednih zemljišta, utvrđivanje klasa, odabiranje i utvrđivanje sreskih uglednih zemljišta, utvrđivanje kulture i klase, elaborat osnove klasiranja, katastarsko klasiranje zemljišta u katastarskoj opštini, katastarsko klasiranje sa osnovom i bez osnove;

- bonitiranje zemljišta: osnova i ugledno zemljište, bonitetne klase, njihovo utvrđivanje i raspored;

- dokumentacija katastarskog klasiranja i bonitiranja zemljišta, katastarski prihod /metodologija i utvrđivanje, ljestvica katastarskog prihoda i valorizacija/;

- održavanje i obnova katastarskog klasiranja zemljišta.

Literatura: Zakon o premjeru i katastru zemljišta /"Službeni list SRBiH", broj 14/78/, Pravilnik o katastarskom klasiranju i bonitiranju zemljišta /"Službeni list SFRJ", broj 11/70/ i Zakon o utvrđivanju katastarskog prihoda /"Službeni list SRBiH", broj 1/78/.

Član 5.

Prilikom polaganja posebnog dijela stručnog ispita od kandidata će se prvenstveno tražiti poznavanje predmeta i gradiva koji se odnose na poslovne radnog mjesta za koje se kandidat osposobljava.

Član 6.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o programu posebnog dijela stručnog ispita za pripravnike i radnike koji rade na poslovima premjera i katastra zemljišta /"Službeni list SRBiH", broj 14/70/.

Član 7.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRBiH".

Broj: 05-153-140/79
15. juna 1979. godine
Sarajevo

D I R E K T O R
REPUBLIČKE GEODETSKE UPRAVE

Mr Vladimir Lukić, s.r.